

STANDARDY WYMAGAŃ BĘDĄCE PODSTAWĄ PRZEPROWADZANIA EGZAMINU MATURALNEGO

HISTORIA

I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE

Zdający zna faktografię i terminologię historyczną w stopniu umożliwiającym rozumienie przeszłości w odniesieniu do:

- 1) państw – ich organizacji, struktury władzy, terytorium,
 - 2) systemów politycznych,
 - 3) struktury i organizacji społeczeństw,
 - 4) życia gospodarczego,
 - 5) wydarzeń politycznych i militarnych oraz konfliktów i kryzysów społecznych, gospodarczych, religijnych i ideologicznych,
 - 6) działalności najważniejszych postaci, dynastii, grup społecznych,
 - 7) życia religijnego,
 - 8) osiągnięć cywilizacyjnych,
 - 9) osiągnięć kultury i sztuki, myśli politycznej, społecznej i filozoficznej,
- które stosuje do opisu, wyjaśnienia i oceny poniższych zagadnień oraz problemów:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
<p>w wymiarze dziejów świata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) różnorodność cywilizacji świata w przeszłości i obecnie, 2) konflikty społeczne, wojny, ludobójstwo, w tym Holocaust, 3) przemiany form gospodarowania od czasów najdawniejszych po współczesną rewolucję techniczną oraz historyczny rozwój kultury materialnej, 4) rola państwa jako podstawowej formy zorganizowania społeczeństw i przemiany państw, <p>w wymiarze dziejów Europy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) fundamenty Europy; jedność i różnorodność oraz przemiany ideowe, rola chrześcijaństwa w tworzeniu tożsamości europejskiej, 6) kształtowanie się narodów Europy i ich wkład w historię, współistnienie i konflikty pomiędzy państwami, 7) przemiany w obrębie struktur, świadomości i obyczajowości społeczeństw europejskich, <p>w wymiarze historii Polski:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8) przemiany form państwa polskiego, 9) uwarunkowania i przeobrażenia polskiej świadomości narodowej i politycznej, 10) rola Polski w dziejach gospodarki i struktur społecznych Europy, 11) postawy jednostek oraz grup społecznych wobec potrzeb epok, 12) wielokulturowość w dziejach Polski, współistnienie religii i wyznań oraz znaczenie chrześcijaństwa, w tym Kościoła katolickiego. 	<p>jak na poziomie podstawowym oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) trwale osiągnięcia cywilizacji starożytnych i religie starożytnego Wschodu, 2) przemiany ustrojowe w Grecji i w Rzymie, 3) powstanie i rozwój religii monoteistycznych, 4) kręgi cywilizacji średniowiecznych; Europa a inne cywilizacje, 5) znaczenie chrześcijaństwa w cywilizacjach średniowiecznej Europy, 6) funkcjonowanie władzy i struktura społeczeństw średniowiecznych, 7) powstanie i rozwój Polski w wiekach średnich oraz znaczenie chrześcijaństwa dla powstania i rozwoju państwowości i kultury polskiej, 8) cywilizacyjne przemiany w Europie od odrodzenia do oświecenia, 9) nowe horyzonty; Europa wobec odmiennych kultur i systemów wartości, 10) przeobrażenia chrześcijaństwa w XVI i XVII wieku, 11) powstanie nowożytnej państwowości, 12) uwarunkowania potęgi i upadku Rzeczypospolitej Obojga Narodów, 13) rewolucja przemysłowa i jej następstwa, 14) mapa polityczna XIX- wiecznej Europy i świata, 15) przemiany świadomości Europejczyków, 16) procesy demokratyzacyjne i parlamentaryzm w XIX wieku, 17) społeczeństwo polskie bez własnego państwa, 18) I i II wojna światowa - geneza, charakter i następstwa konfliktów, 19) systemy totalitarne i ich zbrodniczy charakter, 20) funkcjonowanie demokracji w XX wieku, 21) ewolucja stosunków międzynarodowych i ich charakter oraz struktury ponadnarodowe w polityce i gospodarce, 22) rewolucja techniczna w XX wieku, 23) przemiany w sferze kultury; sobór watykański II i encykliki papieskie, 24) Rzeczpospolita między okresem zniewolenia a niepodległością.

II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI

Zdający stosuje faktografię i terminologię historyczną do wyjaśnienia procesu historycznego:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
-------------------	--------------------

<ol style="list-style-type: none"> 1) umieszcza opisywane wydarzenia w czasie i w przestrzeni, 2) wskazuje przyczyny i skutki wydarzeń, 3) przeprowadza hierarchizację faktów, 4) uwzględnia zmiany zachodzące w czasie, 5) uogólnia fakty, 6) wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych epok i okresów historycznych, 7) korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje informacje. 	<p>jak na poziomie podstawowym oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje i interpretuje informacje zgodnie z warsztatem historycznym, 2) wskazuje związki pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego (polityką, gospodarką, kulturą) w przeszłości.
---	--

III. TWORZENIE INFORMACJI

Zdający przedstawia oraz ocenia wydarzenia i zjawiska historyczne, formułując przejrzystą i logiczną wypowiedź pisemną:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
<ol style="list-style-type: none"> 1) porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między wydarzeniami historycznymi, 2) formułuje oceny, 3) uzasadnia sformułowane oceny. 	<p>jak na poziomie podstawowym oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między zjawiskami i procesami, 2) krytycznie analizuje i ocenia różne interpretacje historii.

HISTORIA

dla osób niesłyszących

I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE

Zdający zna wydarzenia i słownictwo historyczne, tzn. wie, jakie w przeszłości były:

- 1) obszary państw, ich organizacja i struktura władzy,
- 2) systemy polityczne,
- 3) struktury i organizacje społeczeństw,
- 4) formy gospodarki,
- 5) wydarzenia polityczne i militarne oraz konflikty i kryzysy społeczne, gospodarcze, religijne i ideologiczne,
- 6) najważniejsze postacie, dynastie, grupy społeczne i ich działalność,
- 7) religie,
- 8) osiągnięcia cywilizacyjne,
- 9) osiągnięcia kultury i sztuki, myśli politycznej, społecznej i filozoficznej,

które stosuje do opisu, wyjaśnienia i oceny poniższych zagadnień oraz problemów:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
<p>w wymiarze dziejów świata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) różnorodność cywilizacji świata w przeszłości i obecnie, 2) konflikty społeczne, wojny, ludobójstwo, w tym Holocaust, 3) przemiany form gospodarowania od czasów najdawniejszych po współczesną rewolucję techniczną oraz historyczny rozwój kultury materialnej, 4) rola państwa jako podstawowej formy zorganizowania społeczeństw i przemiany państw, <p>w wymiarze dziejów Europy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) fundamenty Europy; jedność i różnorodność oraz przemiany ideowe, rola chrześcijaństwa w tworzeniu tożsamości europejskiej, 6) kształtowanie się narodów Europy i ich wkład w historię, współistnienie i konflikty pomiędzy państwami, 7) przemiany w obrębie struktur, świadomości i obyczajowości społeczeństw europejskich, <p>w wymiarze historii Polski:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8) przemiany form państwa polskiego, 9) uwarunkowania i przeobrażenia polskiej świadomości narodowej i politycznej, 10) rola Polski w dziejach gospodarki i struktur społecznych Europy, 	<p>jak na poziomie podstawowym oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) trwałe osiągnięcia cywilizacji starożytnych i religie starożytnego Wschodu, 2) przemiany ustrojowe w Grecji i w Rzymie, 3) powstanie i rozwój religii monoteistycznych, 4) kręgi cywilizacji średniowiecznych; Europa a inne cywilizacje, 5) znaczenie chrześcijaństwa w cywilizacjach średniowiecznej Europy, 6) funkcjonowanie władzy i struktura społeczeństw średniowiecznych, 7) powstanie i rozwój Polski w wiekach średnich oraz znaczenie chrześcijaństwa dla powstania i rozwoju państwowości i kultury polskiej, 8) cywilizacyjne przemiany w Europie od odrodzenia do oświecenia, 9) nowe horyzonty; Europa wobec odmiennych kultur i systemów wartości, 10) przeobrażenia chrześcijaństwa w XVI i XVII wieku, 11) powstanie nowożytnej państwowości, 12) uwarunkowania potęgi i upadku Rzeczypospolitej Obojga Narodów, 13) rewolucja przemysłowa i jej następstwa, 14) mapa polityczna XIX- wiecznej Europy i świata, 15) przemiany świadomości Europejczyków, 16) procesy demokratyzacyjne i parlamentaryzm w XIX wieku,

11) postawy jednostek oraz grup społecznych wobec potrzeb epok, 12) wielokulturowość w dziejach Polski, współistnienie religii i wyznań oraz znaczenie chrześcijaństwa, w tym Kościoła katolickiego.	17) społeczeństwo polskie bez własnego państwa, 18) I i II wojna światowa - geneza, charakter i następstwa konfliktów, 19) systemy totalitarne i ich zbrodniczy charakter, 20) funkcjonowanie demokracji w XX wieku, 21) ewolucja stosunków międzynarodowych i ich charakter oraz struktury ponadnarodowe w polityce i gospodarce, 22) rewolucja techniczna w XX wieku, 23) przemiany w sferze kultury; sobór watykański II i encykliki papieskie, 24) Rzeczpospolita między okresem zniewolenia a niepodległością.
---	--

II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI

Zdający wykorzystuje wiadomości i słownictwo historyczne do wyjaśnienia procesu historycznego:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) wie, kiedy i gdzie miało miejsce wydarzenie historyczne, 2) wskazuje przyczyny i skutki wydarzeń, 3) porządkuje fakty według ich ważności, 4) nazywa zmiany występujące w kolejnych epokach historycznych, 5) uogólnia fakty, 6) wskazuje charakterystyczne cechy epok i okresów historycznych, 7) korzysta z różnorodnych, dostosowanych do potrzeb osób niesłyszących, źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje informacje.	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wyszukuje i interpretuje informacje zgodnie z warsztatem historycznym, 2) wskazuje związki pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego (polityką, gospodarką, kulturą) w przeszłości.

III. TWORZENIE INFORMACJI

Zdający przedstawia oraz ocenia wydarzenia i zjawiska historyczne, formułując logiczną wypowiedź pisemną:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między wydarzeniami historycznymi, 2) formułuje oceny, 3) uzasadnia sformułowane oceny.	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między zjawiskami i procesami, 2) krytycznie analizuje i ocenia różne interpretacje historii.